



Rookvrije Horeca per 1 juli 2008

Wel geïnformeerd, onbekend hoe te handelen

Onderzoek naar kennis van werknemers in de horeca, recreatie en contractcatering

In opdracht van Stichting Onderzoek Horeca, Recreatie en Catering (SOHRC)

**Amsterdam
mei 2008**

Medewerking

Aan de totstandkoming van dit onderzoek werkten mee:

Uitvoering: Drs. Martien G. Schriemer
 Joris de Jongh

Ondersteuning: Heleen Veenhof BA
 Patrick Bakker

Auteursrecht

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting Onderzoek Horeca Recreatie en Catering (SOHRC).

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING ONDERZOEK.....	4
1.2 ONDERZOEKSOPZET	4
1.3 UITVOERING	4
2. CONCLUSIES & SAMENVATTING	6
2.1 ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
2.2 AANBEVELINGEN VAN DE ONDERZOEKER.....	8
3. ONDERZOEKSOPZET	9
3.1 DOELSTELLING	9
3.2 METHODEN VAN ONDERZOEK.....	9
3.3 STEEKPROEFOPZET	9
3.4 ENQUÊTE	10
4. DATA VERGAREN	11
4.1 RESPONS	11
4.2 ONTBREKENDE ANTWOORDEN	11
4.3 ONDERZOEKSPOPULATIE.....	12
5. RESULTATEN	15
5.1 HUIDIG ROOKBELEID	15
5.2 BEKENDHEID HORECA ROOKVERBOD PER 1 JULI 2008.....	16
5.3 COMMUNICATIE ROOKVERBOD PER 1 JULI 2008	16
5.4 AANPASSEN ROOKBELEID CONFORM DE NIEUWE WETGEVING	20
5.5 TIPS EN SUGGESTIES	21
BIJLAGE I. MEETINSTRUMENT	22
BIJLAGE II. STATISTISCHE OUTPUT	25
ANTWOORDEN GESLOTEN VRAGEN	25
ANTWOORDEN OPEN VRAAG: WAAROM HEEFT WERKGEVER BELEID NOG NIET AANGEPAST?	25
ANTWOORDEN OPEN VRAAG: TIPS, IDEEËN?	26
BIJLAGE III. LITERATUUR EN SOFTWARE	34
LITERATUUR.....	34
SOFTWARE.....	34

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

De tabakswet per 1 januari 2004 geeft aan dat iedere werknemer in Nederland recht heeft op rookvrije werkplek. Werkgevers moeten ervoor zorg dragen dat werknemers zonder hinder van tabaksrook hun werk kunnen doen. Er zouden afspraken gemaakt moeten worden over het beleid, de aard en manier van informeren van werknemers, alsmede de wijze van informeren van de gasten. Voorts dient duidelijk te zijn welke handelingsbevoegdheid de werknemer heeft, welke sancties er zijn en of de werknemer zelfstandig mag handelen of een manager moet inschakelen.

FNV Horeca en FNV Recreatie vinden het van groot belang dat er aandacht gegeven wordt aan de positie van de werknemer in deze. Daartoe is het essentieel te weten welke kennis de werknemer nu heeft en welke informatie nog onvoldoende besproken is. Het onderzoek moet dus inzicht geven in kennis die de werknemer wel of niet heeft, opdat FNV Horeca en FNV Recreatie adequaat ondersteuning en advies aan de werknemers kunnen geven.

De rapportage voor u gaat in op de kennis horecamedewerkers hebben betreffende de invoering van het rookverbod in de horeca per 1 juli 2008 en welke informatie nog onvoldoende besproken is. Aan dit onderzoek hebben zowel horecamedewerkers uit het panel van Euroclix als uit het panel van SOHRC geparticipeerd. De paragraaf over de dataverantwoording gaat hier verder op in.

1.2 Onderzoeksopzet

Het onderzoek heeft plaatsgevonden aan de hand van een internetenquête. De internetapplicatie en begeleiding is via marktonderzoekbureau ITHAKA research verzorgd. Alle horecamedewerkers zijn via e-mail uitgenodigd deel te nemen aan het onderzoek.

Naast de reguliere vragenlijst zijn non-respondenten gevraagd de 'one question' vragenlijst in te vullen. Deze 'one question' vragenlijst bestaat uit vier vragen.

1.3 Uitvoering

Daar het uitgangspunt was om zoveel mogelijk horecamedewerkers te laten participeren aan dit onderzoek en de vraag was of dit realiseerbaar was met enkel het SOHRC panel, is er voor gekozen om ook gebruik te maken van het Euroclix panel. Hieronder worden kort de stappen van het gehele onderzoeksproces beschreven:

1. Naar alle panelleden van het SOHRC panel is een e-mail gestuurd met een uitnodiging tot deelname.
2. Tegelijkertijd is er een e-mail gestuurd met een uitnodiging tot deelname naar een beperkt aantal horecamedewerkers van Euroclix panel verzonden (soft launch). Dit is een standaard procedure. Nadat er werd vastgesteld dat er geen complicaties waren met de vragenlijst, is er ook een uitnodiging naar de overige leden van het Euroclix panel verzonden.
3. De Euroclix vragenlijst is afgesloten, nadat het vooraf besproken aantal completes was behaald.

4. Naar de non-respondenten van het SOHRC panel is na een aantal dagen een reminder gestuurd (ook weer via e-mail).
5. De 'one question' werd gestuurd naar de non-respondenten van het SOHRC panel, via e-mail.

Zie onderstaand schema met de aantallen.

Euroclix-panel	<i>Datum</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
Mailing, e-mail uitnodiging	22-4-2008	2500	100.0%
Respons		528	21,1%

SOHRC-panel	<i>Datum</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
Mailing, e-mail uitnodiging	22-4-2008	6093	100.0%
Respons		807	13,2%

Reminder, e-mail uitnodiging	25-4-2008
Reminder: 1-Question, e-mail uitnodiging	29-4-2008

Voor het Euroclix-panel is er geen reminder verzonden, daar het gewenste aantal respondenten reeds behaald werd (namelijk tenminste 500).

2. Conclusies & samenvatting

Onderstaande conclusies zijn direct herleidbaar vanuit de resultaten van het onderzoek.

2.1 Onderzoeksresultaten

Respons

In de periode van 22 april tot en met 6 mei 2008 heeft ITHAKA research in opdracht van Stichting Onderzoek Horeca, Recreatie en Catering (SOHRC) een onderzoek onder horecapersoneel uitgevoerd.

De 1e verspreiding van de e-mail mailing onder zowel het Euroclix panel als het SOHRC panel is geschiedt op 22 april 2008, successievelijk is er op een reminder gezonden naar de non-respondenten van het SOHRC panel. In totaal hebben n=853 horecamedewerkers de gehele vragenlijst voltooid. Daarnaast hebben n=132 medewerkers de 'one question' vragenlijst ingevuld, bestaande uit vier vragen.

Sector

Samengevat werkt het grootste deel van de respondenten in de horeca, een klein deel in de recreatie of contractcatering. Meer specifiek werken de horecamedewerkers met name in hotels, restaurants of in de drankensector (zoals café, bar of discotheek). De helft van de horecamedewerkers rookt (op werk). De respons van de segmenten 'contractcatering' en 'recreatie' is te gering om deze in dit onderzoek verkregen resultaten te kunnen extrapoleren naar de gehele populatie toe. De resultaten van het segment 'horeca' lenen zich daar wel voor.

Huidige situatie

Op het moment mogen gasten vaker dan de medewerkers overal roken in de horecagelegenheden. Medewerkers dienen vaker in de speciaal daarvoor bestemde rookruimtes te roken (zie tabel).

Waar mag gerookt worden?	Gasten	Personeel
Overall roken	50 %	32 %
Alleen roken in de daarvoor bestemde rookruimtes	34 %	50 %

Volgens slechts 5% van de horecamedewerkers worden de huidige regels betreffende het roken op de werkplek slecht tot zeer slecht nageleefd.

In 40% van de gevallen is het rookbeleid al aangepast aan het rookverbod per 1 juli 2008. Bij de helft van de werkplekken is dit niet of nauwelijks het geval. Circa 80% van deze helft denkt dat het nieuwe beleid binnen een maand kan worden geïmplementeerd. Gasten worden met name door de werkgever geattendeerd op het rookverbod per 1 juli 2008 door:

- "stickers verboden te roken" (50%)
- "bordjes op tafel" (45%)
- "de medewerkers" (42%)
- "uitleg aan de buitenkant van de toegangsdeur" (34%).

Horecapersoneel op de hoogte van rookverbod per 1 juli 2008

Deze vraag is de centrale onderzoeksdoelstelling van het onderzoek. Ruim 83% van de horecamedewerkers *is op de hoogte* van het rookverbod in de horeca per 1 juli 2008. Ruim 15% geeft aan hier *deels van op de hoogte* te zijn. Slechts ca. 1% is *niet op de hoogte*. Zie onderstaande tabel¹.

13. Bekendheid met rookverbod

		Aantal	%
Per 1 juli 2008 is het verboden in horecagelegenheden te roken, met uitzondering van buiten op het terras en in speciale rookruimtes. Bent u hiervan op de hoogte?	nee, daar ben ik niet van op de hoogte	10	1,1%
	ja, ik ben hier deels van op de hoogte	138	15,3%
	ja, hiervan ben ik op de hoogte	753	83,6%
Totaal		901	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

Horecamedewerkers zijn met name door de media (televisie, kranten, internet etc.) op de hoogte gebracht van het rookverbod per 1 juli 2008 (80%). Verschillende horecamedewerkers geven aan dat de berichtgeving via de media ook een effectieve manier is om gasten in te lichten over het rookverbod per 1 juli 2008. Op de tweede plaats is de werkgever degene die werknemers informeert over het rookverbod (73%). Dit kan zowel via de eigenaar, directe leidinggevende als via een mededelingenbord etc. verlopen. De vakbond wordt door 5% genoemd.

Medewerker wel geïnformeerd door werkgever, maar weet niet hoe te handelen bij overtreding

Vijftig procent van de horecamedewerkers geeft aan “goed” tot “zeer goed” geïnformeerd te zijn door hun werkgever over het rookverbod per 1 juli 2008. Daarentegen geeft ruwweg één op vijf aan “slecht” tot “zeer slecht” te zijn geïnformeerd.

Een evenredig deel van de medewerkers geeft aan “goed” tot “zeer goed” (ca. 38%) als “slecht” tot “zeer slecht” (ca. 38%) te zijn geïnformeerd over wat zij moeten doen als gasten zich niet aan het rookverbod houden. Meer dan de helft (ca. 51%) van de horecamedewerkers geeft aan niet ingelicht te zijn door hun directe leidinggevende over hoe te handelen als gasten het rookverbod negeren. In deze context geeft twee op de vijf aan het nodig te vinden dat medewerkers worden getraind hoe om te gaan met gasten die toch willen roken.

Vrijwel alle horecamedewerkers (93%) geven aan zelfstandig te mogen handelen als een gast begint te roken. Echter, maar liefst een kwart geeft aan niet te weten welke stappen hij of zij mag nemen. De meest genoemde stappen zijn:

- “de manager erbij halen” (53%)
- “de gast uit de gelegenheid verwijderen” (31%).

¹ In deze tabel, en in andere tabellen staat soms een getal weergegeven. Dit getal refereert aan het vraagnummer. Dit is voor het gemak van de lezer gehandhaafd in deze rapportage.

2.2 Aanbevelingen van de onderzoeker.

Onderstaande aanbevelingen behoeven niet rechtstreeks herleidbaar te zijn vanuit de resultaten van het onderzoek. Ze komen echter voort uit de bevindingen van de onderzoeker die al analyserende met de materie is bezig geweest. Deze bevindingen zijn zo opvallend dat iedere onafhankelijke onderzoeker tot dezelfde aanbevelingen zou komen. De bevindingen zijn zodoende niet persoonsgebonden.

Behoeftte aan informatie over hoe te handelen bij overtreding rookverbod door gasten

De horecamedewerkers zijn goed geïnformeerd (met name via de algemene media) over het rookverbod per 1 juli 2008. Daarnaast wordt personeel redelijk goed geïnformeerd door hun werkgever. Wel bestaat bij velen onduidelijkheid over hoe te handelen als bezoekers het rookverbod negeren. Werkgevers zouden op dit vlak medewerkers beter moeten voorlichten. Hierbij kan FNV Horecabond een initiërende rol spelen.

3. Onderzoeksopzet

3.1 Doelstelling

Wat is de kennis van medewerkers in de horeca, recreatie en contractcatering over de invoering van het rookverbod in horecagelegenheden per 1 juli 2008?

Specifieke vragen die door de opdrachtgever zijn geformuleerd en die in dit onderzoek aan bod komen zijn:

- Wat is de kennis omtrent de verschillende regels?
- Wat weet men over de situatie binnen de eigen organisatie?
- Wat weet men hoe om te gaan met gasten, qua informeren en overtreden?
- Welke procedures zijn vastgelegd, welke sancties, welke handelingen mag men zelf uitvoeren?
- Wat zijn de afspraken over de rookruimte van de werknemers?

3.2 Methoden van onderzoek

Het onderzoek heeft aan de hand van een online vragenlijst plaatsgevonden. Hiervoor is gebruik gemaakt van het programma NetQuestionnaires, waarin de vragen zijn geprogrammeerd. Het merendeel van de vragen heeft vooraf gecodeerde antwoordcategorieën. Daarnaast bestaat de vragenlijst uit een aantal vragen waarop vrijelijk geantwoord kan worden.

Via NetQuestionnaires zijn uitnodigingen verzonden naar de SOHRC panelleden. De uitnodigingen voor deelname aan het onderzoek aan de Euroclix panelleden zijn verzorgd door Euroclix zelf. Om te herleiden welke respondenten wel en welke niet hebben gereageerd op de uitnodiging, is er gebruik gemaakt van een unieke code per respondent.

3.3 Steekproefopzet

Onderstaand schema laat de steekproefopzet voor het online onderzoek zien. Een aselechte steekproef uit het SOHRC en Euroclix panelbestand, waarbij in de vragenlijst is geselecteerd op:

- werkzaam in de horeca
- niet leidinggevende horecamedewerkers (geen directie of management)
- voor de reminder werd erop toegezien dat een persoon niet eerder geselecteerd was.

Steekproef

De gegevens zijn verkregen via het panelbestand van SOHRC (n=6093) en een panelbestand van EuroClix geselecteerd op horecamedewerkers (n=2500). Voor het panelbestand van SOHRC is door SOHRC een bestand met e-mailadressen aan ITHAKA ter beschikking gesteld. ITHAKA heeft de e-mail verzending verzorgd. Voor het EuroClix panel is er een selectie gemaakt naar horecapersoneel. De verzending van de uitnodigingse-mail is door EuroClix uitgevoerd. Onderstaande tabel geeft weer het totale aantal respondenten dat op de hyperlink geklikt heeft in de uitnodigingse-mail, naar gehanteerd panel.

Opzet onderzoek: twee databronnen gebruikt

		Aantal	%
Datacollectie via	Euroclix panel	528	39,6%
	SOHRC panel	807	60,4%
Totaal		1335	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

Het totale EuroClix panelbestand bestaat uit circa 225.000 leden uit verschillende lagen van de maatschappij. Zij geven aan of zij benaderd willen worden voor onderzoek en kunnen door deelname punten sparen voor cadeaus of geld. Hiermee kan een grote diversiteit aan respondenten benaderd worden met een hoge respons.

3.4 Enquête

De internetenquête is uitgevoerd via 20 schermen. De indeling van de enquête is als volgt:

Schermnummer	Omschrijving vragen
1	Achtergrond (leeftijd en geslacht) en selectievragen
2 - 4	Achtergrond soort werkgever.
4 - 5	Rookgedrag werknemer
5 - 8	Huidig rookbeleid op werkvloer en naleving regels
9 - 10	Op de hoogte van invoering rookverbod per 1 juli 2008
11	Bron
12 - 13	Informatievoorziening werkgever
14 - 15	Gewenste training en zelfstandig handelen bij overtreding
16	Toekomstige betrokkenen naleving rookverbod
17	Rookbeleid al aangepast en manier waarop
18	Suggesties
19	Achtergrond (soort contract en aantal jaar werkzaam)
20	Afsluiting vragenlijst

4. Data vergaren

4.1 Respons

Zie onderstaand schema met de aantallen.

Euroclix-panel	Datum	Aantal	%
Mailing, e-mail uitnodiging	22-4-2008	2500	100.0%
Respons		528	21,1%

SOHRC-panel	Datum	Aantal	%
Mailing, e-mail uitnodiging	22-4-2008	6093	100.0%
Respons		807	13,2%
Reminder, e-mail uitnodiging	25-4-2008		
Reminder: 1-Question, e-mail uitnodiging	29-4-2008		

Voor het Euroclix-panel is er geen reminder verzonden, daar het gewenste aantal respondenten reeds behaald werd (namelijk tenminste 500).

4.2 Ontbrekende antwoorden

Definitie

Een ontbrekend antwoord is een niet-valide antwoord. Niet-valide antwoorden zijn antwoorden op vragen die voldoen aan de onderstaande kenmerken:

- De vraag is beantwoord met "niet van toepassing".
- De vraag is beantwoord met "weet niet".
- De vraag is beantwoord met "geen mening".
- De vraag is geheel niet ingevuld, overgeslagen.

Resultaten

Ongeveer één derde van de respondenten/populatie die begonnen is met de enquête, heeft deze niet geheel afgerond. Zie onderstaande tabel voor de resultaten. Er is vrijwel geen verschil tussen de respondenten uit het Euroclix panel en het SOHRC panel. Onderstaande tabel geeft weer het aantal respondenten dat de enquête geheel heeft afgerond. Het blijkt dat 36% de enquête vroegtijdig heeft afgebroken 64% heeft de enquête geheel ingevuld.

Enquete: gestart en afgerond Naar bestand

		Datacollectie via				Totaal	
		Euroclix panel		SOHRC panel		Aantal	%
		Aantal	%	Aantal	%		
Onderzoek afgerond	Nee niet geheel afgerond	204	38,6%	278	34,4%	482	36,1%
	Ja, geheel afgerond	324	61,4%	529	65,6%	853	63,9%
Totaal		528	100,0%	807	100,0%	1335	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

4.3 Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestaat uit een meerderheid van vrouwen (59%). 61% van de onderzoekspopulatie is jonger dan 31 jaar. Onderstaand worden de kenmerken van de respondenten verder beschreven.

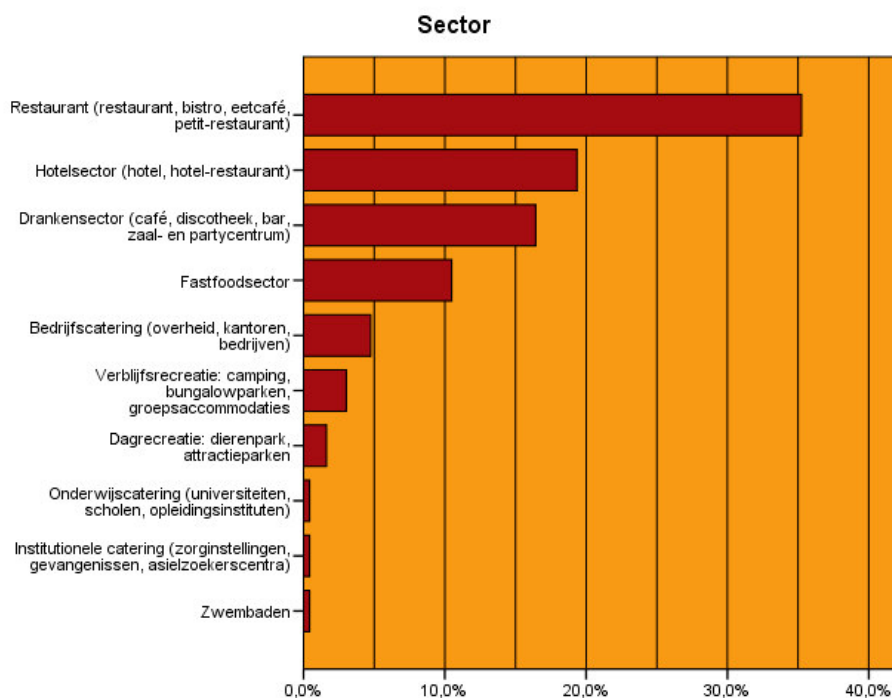
Sectoren

De verdeling van de respondenten over de sectoren waarin men werkzaam is wordt weergegeven in onderstaande tabel en grafiek.

Opzet onderzoek: achtergrondkenmerk

		Aantal	%
Sector	Hotelsector (hotel, hotel-restaurant)	179	19,4%
	Restaurant (restaurant, bistro, eetcafé, petit-restaurant)	326	35,2%
	Drankensector (café, discotheek, bar, zaal- en partycentrum)	152	16,4%
	Fastfoodsector	97	10,5%
	Verblijfsrecreatie: camping, bungalowparken, groepsaccommodaties	28	3,0%
	Dagrecreatie: dierenpark, attractieparken	15	1,6%
	Zwembaden	4	,4%
	Bedrijfs catering (overheid, kantoren, bedrijven)	44	4,8%
	Institutionele catering (zorginstellingen, gevangenissen, asielzoekerscentra)	4	,4%
	Onderwijs catering (universiteiten, scholen, opleidingsinstituten)	4	,4%
	Weet niet, geen antwoord	4	,4%
	Anders	68	7,4%
	Totaal	925	100,0%

ITHAKA research: SOHRC



Type bedrijf

Van de respondenten werkt 68% in een zelfstandig bedrijf, 24% bij een onderdeel van een keten en 6% bij een franchise. De verdeling van de respondenten over de bedrijfsgrootte is gelijk, zoals blijkt uit onderstaande tabel².

6. Omvang bedrijf

		Aantal	%
Hoeveel werknemers telt het bedrijf waar u werkzaam bent?	1-9 werknemers	206	23,0%
	10-19 werknemers	220	24,5%
	20-49 werknemers	233	26,0%
	>50 werknemers	238	26,5%
Totaal		897	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

Soort contract

Van de respondenten heeft 41% van de onderzoekspopulatie een vast contract voor onbepaalde tijd, 34% een 0-uren contract en 21% een tijdelijke contract van 1 jaar of minder. 4% heeft een tijdelijke contract voor meer dan 1 jaar.

Aantal jaren werkzaam in de sector

Het aantal jaren dat men werkzaam is van de respondenten in de horeca, recreatie, contractcatering wordt in onderstaande tabel weergegeven.

30. Aantal jaar werkzaam

		Aantal	%
Hoeveel jaar bent u in de horeca, recreatie en/of catering werkzaam?	minder dan 1 jaar	50	5,9%
	1-5 jaar	367	43,1%
	6-10 jaar	224	26,3%
	langer dan 10 jaar	211	24,8%
Totaal		852	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

² In deze tabel, en in andere tabellen staat soms een getal weergegeven. Dit getal refereert aan het vraagnummer. Dit is voor het gemak van de lezer gehandhaafd in deze rapportage.

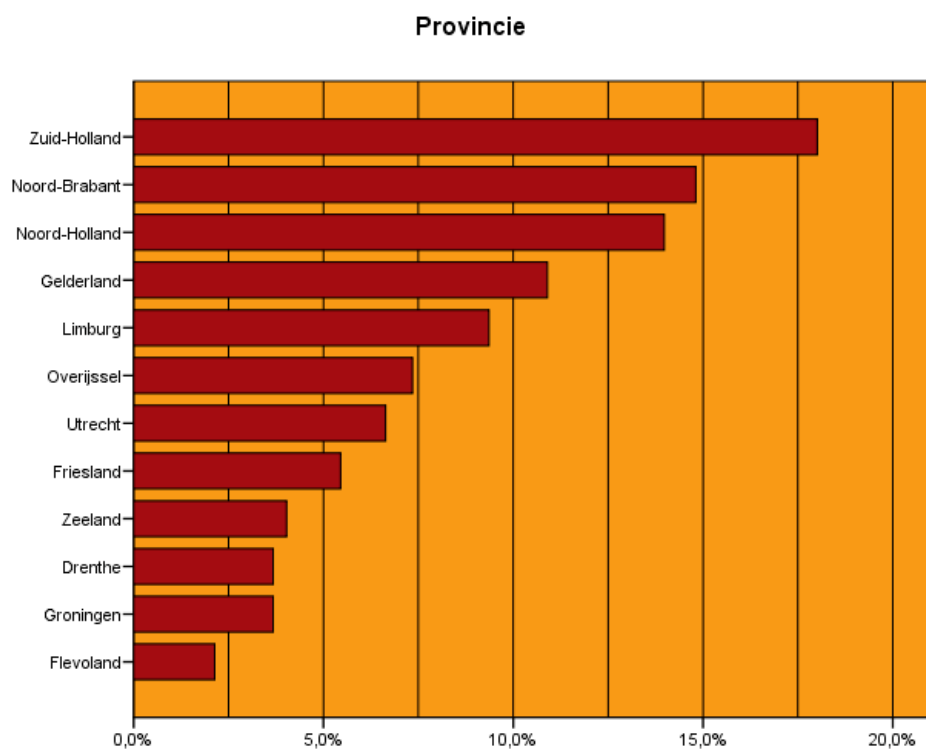
Locatie bedrijfsvestiging

De meest voorkomende provincies waar het bedrijf waarvoor men werkt gevestigd is van de respondenten, zijn Zuid-Holland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Gelderland.

31. Vestiging van uw locatie (aan de hand van postcode)

		Aantal	%
Provincie	Friesland	46	5,5%
	Groningen	31	3,7%
	Drenthe	31	3,7%
	Overijssel	62	7,3%
	Flevoland	18	2,1%
	Noord-Holland	118	14,0%
	Utrecht	56	6,6%
	Gelderland	92	10,9%
	Zuid-Holland	152	18,0%
	Noord-Brabant	125	14,8%
	Zeeland	34	4,0%
	Limburg	79	9,4%
Totaal		844	100,0%

ITHAKA research: SOHRC



5. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek beschreven en wordt getracht antwoord te geven op de onderzoeksvragen. De beschrijving van de resultaten geschiedt in grote lijnen aan de hand van de volgorde van de vragen uit het script.

5.1 Huidig rookbeleid

Op de vraag 'Rookt u wel eens?' antwoordt 51% 'Nee, geheel niet', tegenover 13% 'Ja, af en toe' en 35% 'Ja, dagelijks'. Het percentage rokers in de onderzoekspopulatie (48%) is hoog in vergelijking met de Nederlandse bevolking, waarvan 30% rookt.

Op het werk rookt 56% helemaal niet, 29% dagelijks en 15% af en toe. De antwoorden op de vraag 'Mag er op uw werk gerookt worden?', worden in onderstaande tabel weergegeven.

9. Mag er op uw werk gerookt worden?

		Aantal	%
Mag er nu op uw werk gerookt worden door gasten	nee, mogen nergens roken	148	16,1%
	ja, maar dan wel in de aparte afgesloten rookruimtes	313	34,0%
	ja, overal	460	49,9%
Totaal		921	100,0%
Mag er nu op uw werk gerookt worden door medewerkers	nee, mogen nergens roken	169	18,3%
	ja, maar dan wel in de aparte afgesloten rookruimtes	457	49,6%
	ja, overal	295	32,0%
Totaal		921	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

In de horeca mag vaker overal gerookt worden door medewerkers (36%) dan in recreatie (17%) en contractcatering (6%).

Gevraagd naar regels over waar gerookt mag worden door medewerkers en gasten blijkt dat in 43% van de gevallen alleen in bepaalde delen van de gelegenheid mag roken, tegenover 29% waar overal gerookt mag worden. Bij 28% geldt een algemeen rookverbod waarvan bij de helft hiervan speciale rookruimten zijn.

Als belangrijkste reden voor de huidige rookregels geeft 42% op het voorkomen van hinder van tabaksrook bij gasten. 17% geeft als belangrijkste reden het beperken van gezondheidsrisico's van medewerkers en 15% hygiëne. Bij 'Anders, namelijk' wordt vaak opgegeven dat het wettelijk verplicht is of dat er nog geen regels zijn omtrent roken.

De regels over roken op het werk wordt volgens 80% goed tot zeer goed nageleefd.

5.2 Bekendheid horeca rookverbod per 1 juli 2008

Op de vraag of men op de hoogte is van het rookverbod in de horeca per 1 juli 2008, geeft de grote meerderheid (84%) aan er van op de hoogte te zijn. Slechts 1% geeft aan hier niet van op de hoogte te zijn en 15% zegt er deels van op de hoogte te zijn.

5.3 Communicatie rookverbod per 1 juli 2008

De wijze waarop men kennis heeft genomen van de inwerkingtreding van het rookverbod in de horeca wordt in onderstaande tabel weergegeven. De media blijkt het meest voorkomende kanaal te zijn voor informatie over het rookverbod (80%).

15. Op welke manier aan informatie gekomen Multirespons tabel

		Aantal respondenten	%
Via	de directie/eigenaar	245	27,5%
	de directe leidinggevende	166	18,6%
	het werkoverleg	99	11,1%
	de (maandelijkse) nieuwsbrief	43	4,8%
	een mededelingenbord	26	2,9%
	een schriftelijke memo	38	4,3%
	een poster op mijn werk	24	2,7%
	de ondernemingsraad/medezeggenschapsraad	6	,7%
	extern advies bureau	5	,6%
	de vakbond	48	5,4%
	de media (televisie, kranten, internet etc)	708	79,5%
	anders, namelijk	50	5,6%
	weet niet	21	2,4%
Totaal aantal valide respondenten		891	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

De meningen over de informatieverstrekking door de werkgever over het rookverbod per 1 juli 2008 zijn verdeeld:

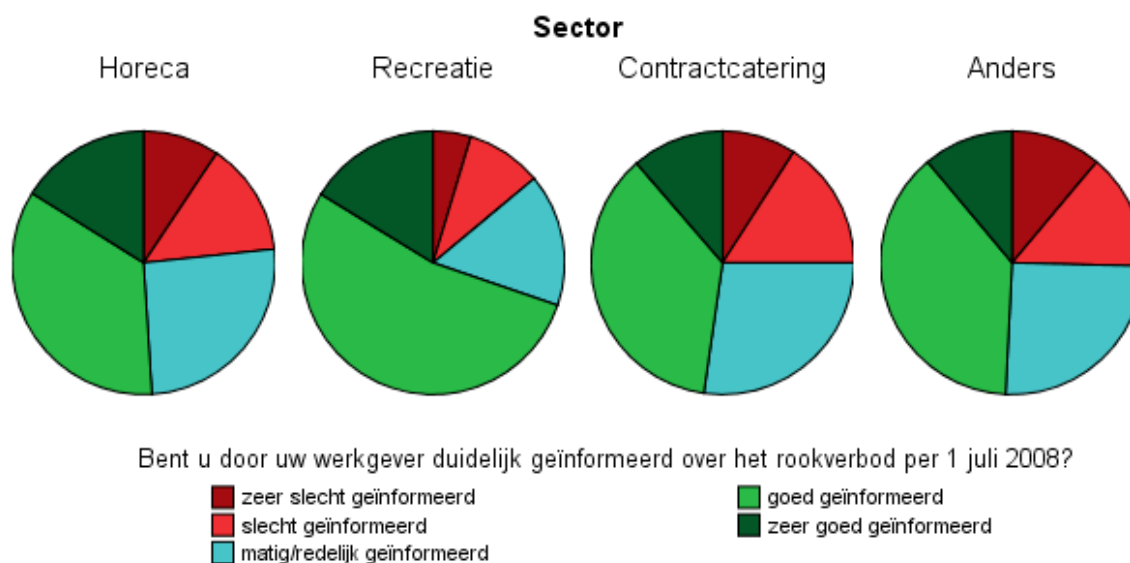
16. Duidelijkheid informatie

		Aantal	%
Bent u door uw werkgever duidelijk geïnformeerd over het rookverbod per 1 juli 2008?	zeer slecht geïnformeerd	78	9,2%
	slecht geïnformeerd	119	14,0%
	matig/redelijk geïnformeerd	213	25,1%
	goed geïnformeerd	305	36,0%
	zeer goed geïnformeerd	132	15,6%
Totaal		847	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

In de sector recreatie is men beter geïnformeerd dan in de horeca en contractcatering. In de recreatie is 70% goed tot zeer goed geïnformeerd, tegenover respectievelijk 51% en 48%.

Informatieverstrekking



Over de communicatie vanuit de werkgever over de praktische naleving van het rookverbod per 1 juli 2008 zijn de meningen ongeveer gelijk verdeeld (zie onderstaande tabel). Ook hier is de mening binnen de sector recreatie (75% goed-zeer goed) hoger dan in horeca (44%) en contractcatering (62%).

17. Hoe heeft werkgever gecommuniceerd

	Aantal	%	
Wat is uw mening over hoe uw werkgever heeft gecommuniceerd naar u en uw collega's over de praktische naleving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk.	zeer slecht	66	7,9%
	slecht	112	13,4%
	matig/redelijk	198	23,8%
	goed	335	40,2%
	zeer goed	122	14,6%
Totaal	833	100,0%	

ITHAKA research: SOHRC

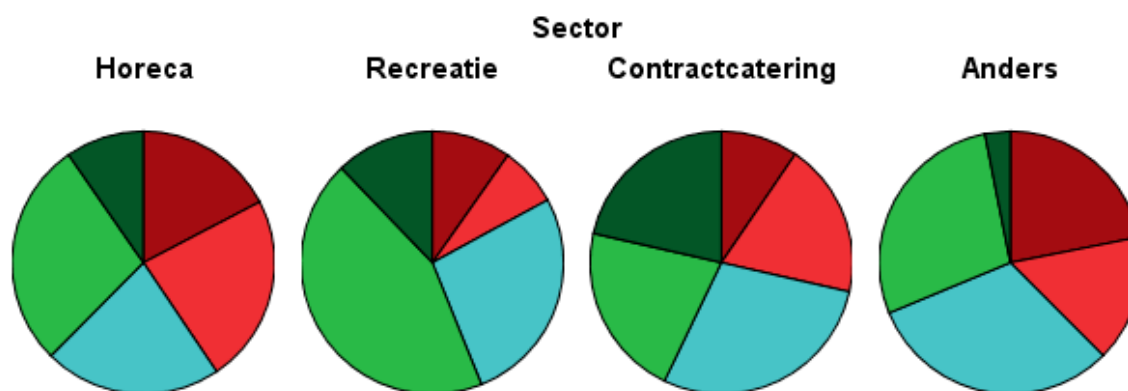
Het blijkt dat de beoordeling van de respondenten van de mate waarin ze zijn *geïnformeerd hoe te handelen als het rookverbod niet wordt nageleefd door gasten*, slechter is dan de algemene informatieverstrekking. 39% vindt dat ze slecht tot zeer slecht zijn geïnformeerd over *hoe te handelen bij overtreding* (zie onderstaande tabel). Opnieuw is men in de recreatie meer tevreden (56% goed-zeer goed) dan in de horeca (38%) en contractcatering (43%).

18. Duidelijkheid informatie via werkgever

	Aantal	%	
Bent u door uw werkgever duidelijk geïnformeerd wat u na 1 juli 2008 moet doen als gasten zich niet houden aan het rookverbod?	zeer slecht geïnformeerd	138	17,0%
	slecht geïnformeerd	176	21,6%
	matig/redelijk geïnformeerd	188	23,1%
	goed geïnformeerd	230	28,3%
	zeer goed geïnformeerd	81	10,0%
Totaal	813	100,0%	

ITHAKA research: SOHRC

Duidelijk geïnformeerd?



Bent u door uw werkgever duidelijk geïnformeerd wat u na 1 juli 2008 moet doen als gasten zich niet houden aan het rookverbod?



De kanalen via welke men kent om informatie te verkrijgen van het rookverbod in de horeca per 1 juli 2008 kunnen in nevenstaande tabel afgelezen worden. De meest voorkomende kanalen zijn de directie/eigenaar van het bedrijf waarvoor men werkt, collegae (werknemers) en de direct leidinggevende. Werknemers van een contractcateraar verkrijgen minder vaak informatie via hun directie/eigenaar (41%) dan in de horeca (56%) en recreatie (53%) en minder vaak via collegae (werknemers) (20%) dan in de horeca (42%) en recreatie (38%).

52% zegt niet geïnformeerd te zijn door zijn/haar directe leidinggevende over hoe te handelen bij overtreding van het rookverbod door een gast. 30% zegt wel van zijn/haar direct leidinggevende vernomen te hebben wat te doen en 12% zegt wel geïnformeerd te zijn door zijn/haar directe leidinggevende, maar niet duidelijk.

93% van de horeca medewerkers zegt zelfstandig te mogen handelen wanneer een gast begint te roken waar niet gerookt mag worden tegen 8% die dit niet mag. De actie die men zou ondernemen om de klant te laten stoppen met roken zijn in nevenstaande tabel weergegeven.

23. Hoe info te verkrijgen Multirespons tabel

		Aantal respondenten	%
Door	arbo-dienst	144	16,5%
	directie/eigenaar	469	53,8%
	branchevereniging	64	7,3%
	directe leidinggevende	300	34,4%
	extern advies bureau	6	,7%
	GGD	26	3,0%
	medezeggenschapsraad/OR	18	2,1%
	personeelszaken	49	5,6%
	vakbond	57	6,5%
	werknemers	354	40,6%
	voedsel en waren autoriteit	107	12,3%
	anders, namelijk	17	1,9%
weet niet	279	32,0%	
Totaal aantal valide respondenten		872	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

52% zegt niet geïnformeerd te zijn door zijn/haar directe leidinggevende over hoe te handelen bij overtreding van het rookverbod door een gast. 30% zegt wel van zijn/haar direct leidinggevende vernomen te hebben wat te doen en 12% zegt wel geïnformeerd te zijn door zijn/haar directe leidinggevende, maar niet duidelijk.

22. Op welke manier klant te laten stoppen met roken Multirespons tabel

		Aantal respondenten	%
Door	manager erbij halen	461	52,6%
	de gast uit de zaak verwijderen	268	30,6%
	de politie bellen	40	4,6%
	anders, namelijk	82	9,4%
	weet niet	212	24,2%
Totaal aantal valide respondenten		877	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

Op de vraag of het nodig is om medewerkers te trainen in het omgaan met gasten die ondanks het rookverbod toch willen roken, antwoordt 40% 'Ja' en 60% 'Nee'.

5.4 Aanpassen rookbeleid conform de nieuwe wetgeving

Op de vraag of het huidige rookbeleid op het werk al is aangepast per 1 juli 2008 voor zowel gasten als medewerkers antwoordt 40% 'Ja', 28% 'Nee' en 22% 'Nauwelijks'. 11% weet het niet. Werknemers in de contractcatering (67%) en recreatie (58%) zeggen aanzienlijk vaker dan in de horeca (36%) dat het rookbeleid al is aangepast.

In het geval dat het rookbeleid nog niet is aangepast, is gevraagd of men een idee heeft wat de reden daarvan is. Veelgenoemde redenen zijn;

- Het wordt uitgesteld tot 1 juli (men wilt geen rokende klanten verliezen/rookt zelf)
- Men staat niet achter de wet
- Er hoeft maar weinig te gebeuren ("*asbakken van tafel en de medewerkers weten het*")

De tijd die men verwacht dat zijn/haar werkgever nodig heeft om met succes het rookverbod door te voeren wordt in onderstaande tabel weergegeven. De meerderheid (56%) verwacht dat er niet meer dan een week tijd nodig is, 25% verwacht 1 week tot een maand. Werknemers in de contractcatering verwachtten het vaakst (40%) dat er 1 tot 3 maanden nodig is dan in de horeca (12%) en recreatie (25%).

26. Hoe lang is er nodig

	Aantal	%	
Als er nog geen nieuw beleid is op uw werk ten aanzien van het rookverbod per 1 juli, hoe lang denkt u dat uw werkgever nodig heeft om met succes het rookverbod door te voeren?	korter dan een week	126	56,0%
	van 1 week tot een maand	56	24,9%
	1 tot 3 maanden	28	12,4%
	3 tot 6 maanden	8	3,6%
	6 maanden tot een jaar	2	,9%
	langer dan 1 jaar	5	2,2%
Totaal	225	100,0%	

ITHAKA research: SOHRC

Gekeken naar de periode waarin deze vragen zijn gesteld (22-29 april 2008) ten opzichte van de verwachte tijd voor het succesvol doorvoeren van het rookverbod, kan gesteld worden dat 19% van de horeca/recreatie/contractcatering bedrijven niet voor 1 juli geslaagd zijn in het succesvol aanpassen van het rookbeleid.

De wijze waarop klanten geïnformeerd (zullen) worden over het rookverbod zal bestaan uit een combinatie van middelen. In onderstaande tabel is weergegeven welke middelen volgens medewerkers in horeca/recreatie/contractcatering gebruikt (zullen) worden. Daarbij hebben respondenten vaak meer dan één middel opgegeven en tellen de percentages dus niet op tot 100. De drie meest gebruikte middelen zijn stickers verboden te roken, bordjes op tafel en communicatie door de medewerkers.

27. Hoe worden klanten geïnformeerd

Multirespons tabel

		Aantal	%
Door	posters	53	9,9%
	bordjes op tafel	242	45,1%
	stickers verboden te roken	266	49,6%
	uitleg aan de buitenkant van de toegangsdeur	180	33,6%
	de medewerkers	227	42,4%
	anders, namelijk	66	12,3%
Totaal aantal valide respondenten		536	100,0%

ITHAKA research: SOHRC

5.5 Tips en suggesties

Er is een open vraag gesteld naar tips en suggesties ten opzichte van de invoering van het rookverbod in horeca per 1 juli 2008. Veel voorkomende antwoorden zijn:

- Communicatiematerialen aanleveren (gratis).
- Communiceren naar de gasten (het Nederlandse publiek) dat de wet per 1 juli van kracht is en wat het inhoud (om problemen te voorkomen).
- Keuze voor wel of niet toestaan roken aan de ondernemer laten.
- Geen gedoogbeleid, om de handhaving gemakkelijker te maken.
- Buiten een goede rookgelegenheid creëren.

Bijlage I. Meetinstrument

De internetenquête is uitgevoerd via 20 schermen. De indeling van de enquête is als volgt:

Schermsnummer	Omschrijving vragen
1	Achtergrond (leeftijd en geslacht) en selectievragen
2 - 4	Achtergrond soort werkgever.
4 - 5	Rookgedrag werknemer
5 - 8	Huidig rookbeleid op werkvloer en naleving regels
9 - 10	Op de hoogte van invoering rookverbod per 1 juli 2008
11	Bron
12 - 13	Informatievoorziening werkgever
14 - 15	Gewenste training en zelfstandig handelen bij overtreding
16	Toekomstige betrokkenen naleving rookverbod
17	Rookbeleid al aangepast en manier waarop
18	Suggesties
19	Achtergrond (soort contract en aantal jaar werkzaam)
20	Afsluiting vragenlijst

De gehanteerde variabelen en de bijbehorende omschrijving treft u onderstaand aan.

Variabele	Label
VA1	Ik ben?
VA2	Wat is uw leeftijd?
VA3	Bent u nu werkzaam in de horeca?
VA3a	Welke van de onderstaande functieomschrijvingen past het beste bij uw werkzaamheden?
VA4	In welke sector bent u werkzaam? Indien u in meerdere sectoren werkzaam bent, kies dan de sector waar u voornamelijk in werkt (aantal uren). Slechts 1 antwoord mogelijk
VA413	In welke sector bent u werkzaam? Indien u in meerdere sectoren werkzaam bent, kies dan de sector waar u voornamelijk in werkt (aantal uren). Slechts - anders, namelijk: (Open)
VA5	Is het bedrijf waar u werkzaam bent een:
VA54	Is het bedrijf waar u werkzaam bent een: - anders, namelijk (Open)
VA6	Hoeveel werknemers telt het bedrijf waar u werkzaam bent?
VA7	Rookt u wel eens?
VA8	Rookt u wel eens op uw werk?
VA9A	Mag er nu op uw werk gerookt worden door.... - gasten
VA9C	Mag er nu op uw werk gerookt worden door.... - medewerkers
VA10	Welke van de volgende omschrijvingen geeft het beste de huidige regels weer die er op uw werk zijn over waar gerookt mag worden door medewerkers en gasten? Slechts 1 antwoord mogelijk
VA11	Wat is op uw werk nu volgens het bedrijf de belangrijkste reden voor het hebben van regels over roken voor gasten en medewerkers? Slechts 1 antwoord mogelijk
VA117	Wat is op uw werk nu volgens het bedrijf de belangrijkste reden voor het hebben van regels over roken voor gasten en medewerkers? Slechts 1 antwoord - anders, namelijk (Open)
VA12	Hoe goed leeft men op uw werk nu door de werkgever gestelde regels over roken na?
VA13	Per 1 juli 2008 is het verboden in horecagelegenheden te roken, met uitzondering van buiten op het terras en in speciale rookruimtes. Bent u hiervan op de hoogte?
VA14	U heeft aangegeven niet op de hoogte te zijn van het rookverbod in de horeca per 1 juli 2008. Heeft u hier echt niks over gehoord/vernomen?
VA15A	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - de directie/eigenaar
VA15B	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - de directe leidinggevende
VA15C	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - het werkoverleg
VA15D	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - de (maandelijkse) nieuwsbrief
VA15E	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - een mededelingenbord
VA15F	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - een schriftelijke memo
VA15G	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - een poster op mijn werk
VA15H	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - de ondernemingsraad/medezeggenschapsraad

VA15I	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - extern advies bureau
VA15J	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - de vakbond
VA15K	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - de media (televisie, kranten, internet etc.)
VA15L	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - anders, namelijk
VA15L1	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - anders, namelijk (Open)
VA15M	Op welke manier bent u aan uw informatie gekomen aangaande het rookverbod per 1 juli 2008 in de horeca? Dit heb ik vernomen via... Meerdere antwoord - weet niet
VA16	Bent u door uw werkgever duidelijk geïnformeerd over het rookverbod per 1 juli 2008?
VA17	Wat is uw mening over hoe uw werkgever heeft gecommuniceerd naar u en uw collega's over de praktische naleving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk.
VA18	Bent u door uw werkgever duidelijk geïnformeerd wat u na 1 juli 2008 moet doen als gasten zich niet houden aan het rookverbod?
VA19	Is u verteld door uw directe leidinggevende wat u na 1 juli 2008 moet doen bij overtreding door uw gasten van het rookverbod?
VA20	Is het wat u betreft nodig medewerkers te trainen in het omgaan met gasten die ondanks het rookverbod per 1 juli 2008 toch willen roken?
VA21	Mogen u of uw collega's zelfstandig handelen als een gast begint te roken waar niet gerookt mag worden?
VA22A	Welke stappen mogen u en uw collega's nemen bij rokende gasten die niet stoppen met roken, nadat zij al eerder op hun gedrag zijn aangesproken? Meer - manager erbij halen
VA22B	Welke stappen mogen u en uw collega's nemen bij rokende gasten die niet stoppen met roken, nadat zij al eerder op hun gedrag zijn aangesproken? Meer - de gast uit de zaak verwijderen
VA22C	Welke stappen mogen u en uw collega's nemen bij rokende gasten die niet stoppen met roken, nadat zij al eerder op hun gedrag zijn aangesproken? Meer - de politie bellen
VA22D	Welke stappen mogen u en uw collega's nemen bij rokende gasten die niet stoppen met roken, nadat zij al eerder op hun gedrag zijn aangesproken? Meer - anders, namelijk
VA22D1	Welke stappen mogen u en uw collega's nemen bij rokende gasten die niet stoppen met roken, nadat zij al eerder op hun gedrag zijn aangesproken? Meer - anders, namelijk (Open)
VA22E	Welke stappen mogen u en uw collega's nemen bij rokende gasten die niet stoppen met roken, nadat zij al eerder op hun gedrag zijn aangesproken? Meer - weet niet
VA23A	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - arbo-dienst
VA23B	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - directie/eigenaar
VA23C	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - branchevereniging
VA23D	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - directe leidinggevende
VA23E	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - extern advies bureau
VA23F	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - GGD
VA23G	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - medezeggenschapsraad/OR
VA23H	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - personeelszaken
VA23I	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - vakbond
VA23J	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - werknemers
VA23K	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - voedsel en waren autoriteit
VA23L	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - anders, namelijk
VA23L1	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - anders, namelijk (Open)
VA23M	Wie zijn er nu en in de toekomst daadwerkelijk betrokken bij de ontwikkeling, invoering en handhaving van het rookverbod per 1 juli 2008 op uw werk? - weet niet
VA24	Is het huidige rookbeleid op uw werk al aangepast per 1 juli 2008 ten aanzien van het niet roken op uw werkplek door gasten en medewerkers?
VA25	Heeft u een idee waarom uw werkgever het beleid voor na 1 juli 2008 nog niet heeft aangepast?
VA251	Heeft u een idee waarom uw werkgever het beleid voor na 1 juli 2008 nog niet heeft aangepast? - ja ,omdat (Open)
VA26	Als er nog geen nieuw beleid is op uw werk ten aanzien van het rookverbod per 1 juli, hoe lang denkt u dat uw werkgever nodig heeft om met succes het rookverbod door te voeren?
VA27A	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden mogelijk - posters
VA27B	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden mogelijk - bordjes op tafel
VA27C	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden

Onderzoeksrapport R-2415 | Horeca rookvrij

	mogelijk - stickers "verboden te roken"
VA27D	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden mogelijk - uitleg aan de buitenkant van de toegangsdeur
VA27E	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden mogelijk - de medewerkers
VA27F	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden mogelijk - anders, namelijk
VA27F1	Hoe gaat uw werkgever de gasten op uw werk informeren over het rookverbod per 1 juli 2008? Meerdere antwoorden mogelijk - anders, namelijk (Open)
VA28	Heeft u nog tips of suggesties betreffende invoering van het nieuwe rookbeleid per 1 juli 2008 in de horeca/op uw werk? Zou u deze hieronder willen noteren?
VA29	Wat voor soort contract heeft u nu?
VA30	Hoeveel jaar bent u in de horeca, recreatie en/of catering werkzaam?
VA31	Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van de vestiging of locatie van de organisatie waar u voornamelijk werkt.
vnaam	Als u in aanmerking wilt komen voor 1 van de 20 Ipods Nano, die onder de deelnemers worden verloot, vult u dan hieronder uw naam en telefoonnummer in waarop wij u kunnen bereiken. Naam:
vatel	Telefoonnummer

Bijlage II. Statistische output

Antwoorden gesloten vragen

Deze zijn separaat bijgeleverd in een tabellenrapport.

Antwoorden open vraag: Waarom heeft werkgever beleid nog niet aangepast?

Onderstaand de antwoorden van de respondenten.

Volgnr	Heeft u een idee waarom uw werkgever het beleid voor na 1 juli 2008 nog niet heeft aangepast
129	1 juli mag er gewoon niet meer gerookt worden binnen.
757	alles al geregeld was voordat het verbod kwam
178	andere kroegen in de stad dit ook nog niet gedaan hebben en we anders misschien op die manier rokende klanten zouden verliezen.
556	bij ons is het al streng
294	dat gebeurt allemaal rond die datum
652	dat hetzelfde is als nu
408	de eigenaar het flauwekul vindt
1005	de gasten zelf voor niet roken of roken mogen kiezen op een feest.
100	de ruimte te klein is voor een apart rookgedeelte
706	dit al draait sinds 2006
913	eigenlijk iedereen het wel weet
424	er al een algeheel rookverbod is
1313	er al een algemeen rookverbod geldt
1319	er al een rookverbod is op mijn werk, het is een zorginstelling
1077	er bij ons binnen helemaal niet gerookt mag worden
499	er geen mogelijkheid is voor rookplek, dus nu nog wel en straks volledig niet meer roken
334	er geen mogelijkheid is tot binnen roken
626	er in de produktie ruimte gewoon niet gerookt mag worden
925	er in feite voor ons niets veranderd
273	er nu al een rookverbod is
455	er nu belangrijkere zaken voor gaan
1330	er nu gewoon nog gerookt mag worden, pas na 1 juli 2008 niet meer
1329	er nu nog heerlijk gerookt mag worden, en het restaurant wat ernaast zit is geheel rookvrij dus de 50/50 is er zeker
95	er veel rokende gasten komen
289	er voor gasten genoeg terras buiten is om te roken
463	gedeeltelijk rookvrij in zo,n kleine zaak geen nut heeft
769	het belachelijk is!!
97	het een kut regel is en mensen zelf moeten bepalen of ze roken of niet dus zuig me grote linker behaarde balzak jij vieze vuile teeringlijer van de overheid
47	het hier een sloom collectief is
892	het niet van toepassing is bij ons
391	het nog geen 1 juli is
415	het nog niet hoeft
1231	het nog niet nodig is
1177	het pas vanaf 1 juli is
1051	het pas 1 juli verplicht is en 90% van onze gasten rookt
390	het per 1 juli pas ingaat
947	het restaurant is te klein voor scheiding roken-niet roken. Gehele rookverbod wordt pas ingevoerd op het moment dat dat ook moet, waarom mijn werkgever dit niet eerder doet weet ik niet.
1243	het vanaf dan gewoon niet meer mag
1263	het verkocht word per 1 mei(daarna word het verbouwd!
846	het wellicht klanten zou kosten
362	het zo prima gaat, rokersgedeelte is niet heel rokerig ofzo. Eigenlijk heeft niemand er last van
837	het zowiezo van de pot gerukt is dat er een rookverbod komt en wat hem en het personeel betreft hoeft die er niet te komen
993	hij echt pas het rookverbod per 1 juli wil invoeren voor de gasten. Is ons ook nog geen uitleg gegeven hoe het zal gaan per 1 julil.
140	hij geen rookverbod wilt!!!!!!
309	hij het er niet mee eens is
888	hij het er niet mee eens is
1244	hij het hele rookbeleid onzin vind, en het Zo lang mogelijk wil uitstellen.
600	hij het stom vind
1046	hij het zelf niet ziet zitten en ik denk dat er toch geen verandering in komt bij hem

404	hij kijkt wel hoe het loopt, of er nog een maas in de wet is.
597	hij stopt er mee per 1 juni
1078	hij tegen het rookbeleid is en zelf ook veelvuldig rookt, misschien wil hij er niet over nadenken?
942	hij wacht op een bouwvergunning voor serre
496	hij wil dat er nog zo lang mogelijk gerookt kan worden.
293	hij zelf een kettingroker is
718	hij zelf ook rookt
7	in één keer doorgevoerd wordt en dat is te handhaven er is geen beleid voor nodig.
880	is nog geen 1 juli
160	je nu nog mag roken
211	je nu nog mag roken
243	letterlijk alle medewerkers rokers zijn
86	mijn bazin bang was voor een terugloop van gasten, (en misschien omdat mijn bazin zelf rookt)
83	moeite met de wet
607	nog geen tijd gehad
185	nog geen tijd voor gehad
1117	nog niet aangedacht denk ik.
864	omdat het nog geen 1 juli is
1196	omdat hij het onzin vind dat een ander bepaald of men rookt in zijn zaak of niet
1061	omdat hij zelf ook rookt
1307	pas per 1 juli
936	roken al alleen was toegestaan in speciale ruimtes
480	roken nu nog toegestaan is wettelijk
73	rookt zelf
379	rookt zelf
581	we al 2 gedeeltes hebben van niet roken en wel roken
1327	we alleen de asbakken van tafel hoeven te halen en medewerkers weten dat er niet meer gerookt mag worden. er verandert vrij weinig.
72	we geen aparte rookruimte kunnen creëren
501	we in 1 keer aanpassen
807	we lekker tot het laatste moment blijven roken
227	we van locatie gaan veranderen per juni
411	we weten wat we dan moeten doen
449	werkgever zelf ook rookt
237	wij al een algeheel rookverbod handhaven
139	wij al rookvrij zijn
1093	wij al vaker een rookverbod hadden en dat leverde ook weinig problemen op
578	wij alleen een terras hebben
282	wij een rookgelegenheid zijn en slechts gedoogd worden
741	wij ook roken
512	wij zijn een cafe dat draait op mensen die graag ook een blowtje roken bij hun drank. wij roken allemaal en zoeken de goedkoopste oplossing om wel te kunnen laten roken
893	ze al niet mochten roken
1299	ze daar zeer spoedig aan gaan beginnen
720	ze er nog druk mee bezig zijn
392	ze er op tegen zijn
1311	ze het er niet mee eens zijn
1214	ze tegen het rookverbod zijn en er eigenlijk niet aan willen meewerken.
183	zij het er niet mee eens is

Antwoorden zijn onbewerkt, dus zoals de respondenten ze hebben gegeven

Antwoorden open vraag: Tips, ideeën?

Onderstaand zijn de twee antwoorden uitgelijst van de open vragen die in de enquête gesteld zijn. Zowel antwoorden uit het originele onderzoek, alsmede de antwoorden uit het "one question" onderzoek.

Volgnr	Tips (hierop is de lijst alfabetisch gesorteerd)
866	- aparte rookruimte in de buitenluch maken
320	aangenaam maken om buiten te roken
517	afblazen. het is gewoon onzin dat je in een cafe niet meer mag roken. dat het nie in een restaurant mag oke, maar in een cafe?? kom op zeg
769	afschaffen het rookverbod. achterlijk dat je als ondernemer niet eens zelf mag bepalen wat er in de horeca zaak wel en/of niet mag!
734	afschaffen
498	alcoholverbod de volgende maatregel?
195	alle horeca zaken, info-pakketten sturen over t hoe en wat. Zodat er beter naar gehandeld kan worden. Ik vind de info beperkt, en aangezien t erg "in" is om rookvrij te zijn, moet daar ook op ingespeeld kunnen worden.
404	alle rokers naar buiten. Wij hebben een verwarmd terras.

1245	Als de gast weigert zijn sigaret te doven, zal dat tot nare situaties leiden. Gast kan dan boos gaan zonder te betalen, gast kan agressief worden of stampeij gaan maken. Daarom vind ik dat niet alleen de eigenaar vd zaak maar ook de gast een boete kan
375	Attent met het rookverbod ogaan en oplettend zijn.
25	bedrijfsleiding
1190	bedrijven moeten beter ingeligt worden door de overheid
521	Begin een reclamecampagne met uitleg en om begrip te kweken
361	behalve het feit dat medewerkers beter geïnformeerd moeten worden over het hoe te handelen/wat te doen, wanneer gasten zich niet aan de regels houden m.b.t. het rookverbod, heb ik verder geen suggesties.
939	ben blij als het er door is.
26	Ben door mijn werkgever op de hoogte gebracht en las het op internet op horeca sites.
27	ben er van op de hoogte door het nieuws en mijn werk
28	Ben momenteel al een aantal jaren werkzaam in de horeca, evenals een groot aantal van m'n vrienden/kennissen die bijna allemaal rokers zijn. Op de hoogte gebracht door werkgever en de uitgebreide politieke en media aandacht.
29	ben op de hoogte gebracht door de berichtgeving in de diverse media, en uiteindelijk ook door mijn baas. verder weet ik ervan wat vanaf 1 juli dus wel kan en niet met betrekking tot het roken binnen de horeca...
30	Ben op de hoogte gebracht door tv, kranten, vakbladen en werkgever. Ons is nog niet duidelijk of er op ons terras wel/niet gerookt mag worden, daar deze in een passage ligt. Wij liggen direct bij de in-uitgang van de passage en de passage staat als door
409	betere voorlichting aan iedere medewerkers/gasten
467	Bij ons in het restaurant verkopen we geen sigaretten meer. Zo wennen de gasten alvast aan het idee dat we straks ook rookvrij worden. En wordt er ook al een stuk minder gerookt.
324	Blij dat er een verbod op roken wordt ingevoerd.
158	bordjes die aanduiden op het rookverbod in het betreffende pand, en dat er toch wordt ingegrepen als diegene het roken toch niet kunt laten. aangeven dat buiten op het voorterras gewoon gerookt mag worden en als het koud is de terrasverwarming lekker aan
31	brief ontvangen, ik rook zelf niet maar ben het met het beleid van België meer eens als hier. mvg. Erik
32	Dat er in de overdekte horeca gelegenheden niet meer gerookt mag worden.. ivm het recht hebben op een rookvrije werkplek.
33	Dat er niet meer gerookt mag worden in de horeca, door mijn bazen
34	Dat er niet meer gerookt mag worden in de horeca. ik weet dat via de media en via sites.
62	dat het voor alle werknemers mogelijk is de rokende gast uit de horeca gelegenheid te plaatsen wanneer deze niet zijn rookwaar op wil bergen
73	dat hier op ook controles moeten worden uitgevoerd
157	de eigenaar aanspreken op hun gedrag in hun rookbeleid
495	De enige manier om het op te lossen, het klinkt bijna debiel, is het oude adagio "roken, dat lossen we samen wel op". Helaas niet meer binnen, het is te zot voor woorden, maar het is niet anders. Extra oplossingen: 1/ Handhaving door de politie, dus als
784	de gasten er vanaf dit moment al op attenderen dat er per 1 juli 2008 en algeheel rookverbod geldt in de horecagelegenheden
863	De helft van de horeca gelegenheden wel roken en de andere helft niet of gescheiden tafeltjes met wel en niet rokers.
888	De kracht van Nederland is dat veel meer gedoogd wordt, dat iedereen zijn eigen keuzes mag maken. Daarom ben ik het er niet mee eens dat de overheid gaat bepalen dat er nergens meer gerookt mag worden. Als er geen Europese Unie was geweest, was er naar mi
98	De oerheid mag hier beter in naar buiten treden met een duidelijker uitleg
148	de overheid zou duidelijker moeten maken wat mensen kunnen verwachten als ze toch gaan roken in een horeca gelegenheid.
100	de regels over roken op het terras zijn mij onduidelijk.
129	De regering zou zich met andere zaken moeten bemoeien. In ons cafe hebben we een top luchtverversingsysteem, gasten klagen nooit over een rokerig cafe.
30	de werknemers en werkgever moeten een voorbeeld geven aan de gasten.
1248	deel flyers uit en posters
481	Deze onzin niet door laten gaan. De horeca gaat erop achteruit!!!!
97	Die kut regel afschaffen onze vrijheid wordt steeds meer beperkt over een paar jaar mogen we niet eens meer roken of drinken als we dat willen als het zo door gaat.
803	Directie hotel weigert (vanwege jeugdtrauma rookoverlast) rookvoorziening te treffen voor gasten. Nu staan er in weer-en-wind gemiddeld zo'n 15 hang-ouders bij entree hotel te puffen, hetgeen 's-avonds/'s-nachts een zeer onzure indruk maakt. Overdag
35	dit kwalijke nieuws kwam mij ten ore door: Media, vrienden, collega's klanten...
36	dit rookverbod dient ter bescherming van alle horecamedewerkers, die net zoals ieder ander werknemer recht hebben op een rookvrije werkplek. Ik ben op de hoogte gebracht via de media.
37	door al mijn vrienden die roken ik vind het hartstikke dom
38	Door bedrijf
39	Door berichten in de krant/media
40	Door de baas, reclame, folders die gebracht zijn door vertegenwoordigers etc. Dat er binnen op de werkvloer maar ook na sluiting niet meer gerookt mag worden door de gasten en het personeel.
41	door de krant tv en op het werk
42	door de media
43	door de media
44	door de media en horeca nederland
45	Door de verschillende media ben ik dit te weten gekomen

46	door een horeca- exploitant
47	door het nieuws en in de wandelgangen van mijn werk
48	door medewerkers in de horeca
49	door mijn werk
50	Door nieuwsberichten in de media.
51	Doordat ik in de horeca werkt weet ik dit al sinds het goedgekeurd is door de Tweede Kamer. Personeel mag niet meer roken en mogen ook niet serveren in rookruimten.
921	duidelijk aangeven, duidelijke regels opstellen en iedereen behoort zich er aan te houden
400	duidelijke afspraken over rookpauzes. Zoals het er nu voorstaat mogen we niet meer binnen roken, maar we mogen ook niet naar buiten om te roken
637	Duidelijke afspraken, geen gedoogbeleid voor langzame starters.
178	duidelijke berichten over het landelijke verbod in de media vlak voor de invoering lijkt me belangrijk.
86	duidelijke regels,posters en een rookplek buiten creeren
570	Duidelijkheid is geboden
1165	duidelijkheid omtrent uitzonderingen en consequenties
1097	Duidelijkheid over de sancties/ boetes wanneer er wél gerookt wordt. Informatie over drank schenken op terras (waar dus wél gerookt mag worden)
279	duidelik aan geven dat het geen geintje is en .. goede reclame op tv.. posters ect.. over al
55	één beleid, dezelfde regels in heel nederland voor alle horeca over roken. De gasten, klanten, consumenten moeten ook opgevoed worden over het nieuwe beleid, dat zorgt voor minder problemen.
665	Een betere uitleg over wat er moet gebeuren bij 'overtreding'.
52	Een jaar lang voor bereid op het nieuws
553	Een rookterras, je hebt er namelijk ook op een normaal terras last van, ook al ben je buiten.
1093	Een strak beleid voeren voor gasten en personeel,want als de gast ziet dat het personeel zich ook aan de regels houd is een rookverbod beter te handhaven.
1158	eigenlijk vind ik het iedere eigen beslissing of je wel of niet mag roken,maar hier in nederland mag je alleen maar overal voor betalen.
1172	er is nog een hoop onduidelijk heid over.wie krijgt er bijvoorbeeld nou de boete de gast od restauranteigenaar,en hoe hoog zijn de boetes,
501	er is nog te veel onduidelijk aangaande het rookverbod op 1 juli. De overheid zou actiever moeten communiceren met de bevolking EN de branche over de gevolgen en ontwikkelingen van deze wet. Op deze manier komt de overheid er te makkelijk vanaf en wordt h
53	Er mag vanaf juli niet meer gerookt worden, dit kreeg ik te horen door andere mensen in de horeca branche (collega's, werkgever).
222	Er moet gewoon niet zo'n drama van worden gemaakt. Het is een duidelijke regel die in andere landen ook gewoon werkt. Er mag niet meer gerookt worden in de horeca.PUNT! Nedelanders kennende zullen ze wel even mokken en klagen maar als iedereen duidelijk i
1294	Er moet per bedrijf worden gekeken of het rookverbod wel zin heeft. Bijvoorbeeld in het contract opstellen of je er wel of geen moeite mee hebt dat er in het bedrijf wordt gerookt. Bij mijn bedrijf rookt namelijk iedere werknemer en vinden wij het rookver
870	Er werd eerst veel over vertelt, maar je hoort er nu bijna niets meer over. Ik denk dat er nog wel mensen zijn die er zich er niet van bewust zijn.
379	Er word al teveel bepaald wat wel en niet mag door derden, laat de regering strenger optreden tegen mensen die een ander onrecht aan doen dan het bepalen van een regel die samengaat met een stukje gezelligheid. Ik heb nog geen cafe/restaurant gezien die a
33	Er zou een gewenning periode moeten zijn, waarin de gast cq medewerker hierin begeleid wordt. evt, via info schermen (die heeft bijna ieder hotel)
316	Er zou simpelweg niet meer gerookt mogen worden in het restaurant...
391	flexibel omgaan met het verbod. bijvoorbeeld mogelijkheid cafe's of discotheken geen rookverbod op te leggen.
54	flyer gelezen
1300	Folder informatie bij de ingang de je aan gasten kunt uitdelen over wat ze straks te wachten staat, en vooral wat de consequenties zijn als er wel gerookt word in een restaurant.
1033	Geef duidelijk aan dat er niet gerookt mag worden en maak een plek buiten waar men wel kan roken onder bijv. een parasol. Dit voorkomt verwarring.
674	geen asbakken
857	geen bijzonderheden
999	Geen gezellige rookruimten maken, hier zullen rokers en niet-rokers plaats nemen. Misschien net als op mijn werk een deel van de ruimte beschikbaar stellen voor rokers en hier dan ventilatie bij plaatsen. Dit is natuurlijk niet overal mogelijk.
945	geen rook verbod, er zijn veeeeeeeeeeel meer mensen die klagen over dat ze niet mogen roken, dan mensen die klagen als er wel gerookt word
951	Geen rookruimtes maken. Beter het in een keer afschaffen dan half half
1051	geen rookverbod in de horeca, het is complete onzin
584	geen tips of suggesties
575	Geen tips, vind het gewoon een belachelijke regeling
528	Geen. Ik heb het idee dat heel Nederland zo onderhand wel op de hoogte is.
55	gehoord op het nieuws, gehoord van collega's en baas, tevens gelezen in de krant
807	gewon afschaffen
104	gewoon iedereen die rookt waar niet mag worden gerookt gewoon vriendelijk vragen om daar mee te stoppen of naar de ruimte toe gaan waar het wel mag!
415	gewoon niet meer roken en we gaan gelukkig de zomer in!
547	goed zo een onderzoek!
374	Goede communicatie naar de gasten toe! duidelijkheid!
1264	GOEDE EN VEILIGE ASBAKKEN BUITEN
164	goede informatiefolders uitdelen

Onderzoeksrapport R-2415 | Horeca rookvrij

227	goede zaak! Eindelijk makkelijk om te stoppen met roken voor mezelf. Mogelijk stop ik wel met werken in de horeca.
183	grotere cafes hebben de ruimte om een rookruimte in te richten en dat is in kleinere cafes niet mogelijk
526	hahaha, niet door laten gaan!!!
800	heb er niks aan toe te voegen
913	heb gehoord dat de reden is dat de werkgever een rook vrije ruimte moet aanbieden aan het personeel maar al het personeel rookt dus wij vinden het eigenlijk geen reden.
56	het gaat om ruimtes waarin het personeel werkt/serveert. In deze ruimtes mag niet meer gerookt worden. Uitzonderingen zijn er voor coffeeshops en kroegen waar wiet en hasj gerookt mag worden. In deze etablissementen is het toegestaan om stickjes met all
1329	Het gaat ontzettend stinken op mijn werk (achter de bar) naar bier, zweet en andere viezen luchten die de mensen meenemen. Je krijgt de eerste paar maanden ontzettend last van hangjongeren. De jeugd gaat thuis indrinken en komt dronken de kroeg binnen zo
57	Het heeft duidelijk in alle kranten gestaan. Iedereen praat erover. Ik ben door mijn baas op de hoogte gebracht.
365	het hele rookbeleid is onzin
1173	het is algemeen bekend dat er in de horeca niet gerookt mag worden binnen. Gasten dienen zelf ook hier hun verantwoordelijk in te nemen
1284	Het is moeilijk voor mij deze lijst in te vullen gezien op het station al een rookverbod geldt en dat de mensen alleen mogen roken bij de rookpalen of buiten
58	Het rookverbod gaat in op 1 juli en geldt voor vrijwel alle horeca. Er wordt alleen uitzondering gemaakt voor coffeeshops. Buiten, op terrassen en onder overkappingen mag wel gerookt worden. Ik ben op de hoogte gebracht door collega's, krant, internet en
1325	Het rookverbod zal tot een hoop rotzooi leiden. Er zal in uitgaansgebieden meer politie ingezet moeten worden om opstootjes te voorkomen, omdat kroegen voor verschillende typen mensen aan elkaar grenzen: wanneer deze verschillende personen met elkaar in a
1178	Het verbieden van roken in coffeeshops en in feesttenten is niet praktisch. De naleving van deze regelgeving zal, naar alle waarschijnlijkheid problematisch, worden.
1209	Het wordt al volledig nageleefd
143	het zou beter zijn als er uitgaansgelegenheden komen waar je wel mag roken en uitgaansgelegenheden waar je niet mag roken. dan kan je zelf kiezen waar je heen gaat.
63	Het zou fijn zijn als Horeca Ondernemers, hulp krijgen van een instantie en pakketten krijgen waarmee ze duidelijk kunnen maken aan gasten dat het verboden is om te roken in de horeca, zoals poster/stickers etc, als de overheid wil dat er niet gerookt mag
1140	het zou gewoon fijn zijn dat het zou blijven zoals vroeger, een stuk rookgedeelte en een stuk rookvrij gedeelte.
527	het zou mooi zijn als je als cafe..zelf mag kiezen of je rookvrij wil of niet..Laten we nu eerlijk zijn...als je echt niet tegen de rook kan werk je toch niet in een kroeg!..Maar als het dan toch moet..Denk ik belangrijk dat de rokers toch ergens terecht
739	hoe ze het verder gaan doen als het een groot drama word!!!
330	hoera!!!eindelijk
825	iedereen is goed geïnformeerd, vooral de rokers weten het zelf al.
1181	ik baal er zelf ook van, net als andere rokers
59	Ik ben hierdoor op de hoogte gebracht door mijn werkgever.
1290	ik ben tegen het nieuwe rookbeleid! gaat toch niet werken.
258	Ik ben van mening dat er veel mensen zullen zijn die na het eten gelijk afrekenen en lekker thuis met een sigaret erbij een bakje koffie gaan doen. dat zal de ozet voor veel zaken omlaag gaan brengen.
60	Ik ben volledig op de hoogte, dit mede door de branche organisaties waar ik mee te maken heb, en de media.
61	Ik ben zelf werkzaam in de horeca dus ben hier al even van op de hoogte. Ik ben op de hoogte gebracht door mijn werkgever.
62	Ik ben zelf werkzaam in de horeca dus ben op de hoogte!
395	Ik denk dat er meer voorlichting nodig is voor publiek door allerlei verschillende middelen. De horeca eigenaars moeten daarbij actief worden betrokken.
1272	Ik denk dat het belangrijk is dat personeel in de horeca tijdig op de hoogte gebracht moet worden van het rookverbod. Er moet ook verteld worden, wat men moet doen indien iemand de regels overtreed.
145	Ik denk dat het een heel goede zaak is dat roken wordt verboden maar ik denk dat het weinig zin heeft om het dan toe te staan in aparte ruimtes als die niet goed afgesloten zijn van de anderen.
1039	Ik denk dat het nog best lastig gaat worden om gasten te verbieden om te roken.. Zeker op grote feesten die zij zelf hebben betaald.
63	ik heb dit van verantwoordelijke bij ons op het werk te horen gekregen. later werd me in gesprekken ook duidelijk dat het voor de bescherming van het personeel bedoelt is...ik heb er geen last van als mensen roken dus vind het niet zo nodig
64	ik heb het nieuws erover gevolgd. Ik rook zelf maar vind het verbod niet vervelend, het maakt het makkelijker voor mij om te stoppen. Wel vind ik dat deze golf van regels die de laatste paar jaren is ontstaan een hysterische bedoeling. De vertrutting van
65	ik heb via de media vernomen dat de overheid een rookverbod heeft ingesteld per 1 juli. Op 't werk hebben we het er wel over gehad, maar niet specifiek wat de consequenties zijn voor mensen die toch gaan roken in de horeca. ik weet dat bij ons de hele zaa
764	Ik kan er gewoon niet veel over vertellen, weet het, weet het al lang. Doormiddel van beurzen media enz enz, Echter heb ik niet zoveel problemen mee aangezien ik in de keuken sta. Personeel dat rookt moet al wel buiten staan. Maar dat was niet anders voor
66	ik rook zelf dus ja en werk in de horeca
408	ik rook zelf niet maar ik vind het allemaal flauwekul want op andere werkplekken is het ook niet rookvrij. Ga maar kijken in de zorg bij psychiatrie instellingen.
392	Ik vind dat ze de werkgever niet moeten straffen als er gerookt wordt in de zaak,want als er een gast rookt in de zaak kan je hem waarschuwen en zeggen dat hij de wet overtreedt. Maar als er toevallig op dat moment controle is wordt de eigenaar van de z
483	ik vind dat ze erg overdrijven
1105	ik vind de wet niet nodig
868	Ik vind het een prima beleid!
244	ik vind het een slechte zaak
1281	Ik vind het hele rookverbod onzin. Zeker in cafe's

Onderzoeksrapport R-2415 | Horeca rookvrij

1070	Ik vind het onzin als mensen nu al tevreden zijn met de situatie in de horecagelegenheid over het roken, om het te veranderen. Ik vind dat iedere zaak voor zich dit wel kan beslissen, dat hoeft de regering niet te doen. Die bemoeit zich al genoeg overall m
576	ik vind het onzin zo lang dat er niemand last van heeft
240	Ik vind het rookverbod de grootste onzin die er door een minderheid is doorgedruwd en dat de regering zich daar voor heeft laten spannen is een teken aan de wand van de ruggegraad die onze regering bezit!
899	Ik vind het zeer goed dat het rookbeleid gaat veranderen!!!! Er zijn al een aantal mensen (inclusief ik) gestopt met roken onder andere vanwege het aankomende nieuwe beleid. Dit beleid biedt een mooie gelegenheid om te stoppen!!! succes met het onderzoek,
1139	ik vind het zonde
67	ik weet alles, werk zelf in een horeca bedrijf
68	Ik weet dat het is uitgesteld naar 1 juli, en dat het eerst vanaf 1 januari 2008 was verboden om te roken in de horeca. Ik weet dit van mijn baas.
69	Ik weet dat het per 1 juli is dit jaar. Verder hoor ik het van klanten die het er over hebben. Verder worden wij niet op de hoogte houden ofzo.
70	ik weet dat men per 1 juli niet meer mag roken in de horeca maar of dat ook geldt voor het terras, de medewerkers in de horeca of voor feesten en partijen dat weet ik niet. ik volg het nieuws altijd dus daardoor ben ik gedeeltelijk op de hoogte gesteld
71	Ik weet dat vanaf 1 juli in horeca gelegenheden een rookverbod geldt. ook op de terrassen tenzij het open terrassen betreft. Ik weet ook dat de eigenaar of bedrijfsleider verantwoordelijk wordt gehouden als een gast in zijn gelegenheid toch besluit te roken.
72	ik weet het al geruime tijd, van mijn baas en het nieuws. Vind de reden waarom wel onzin.80% wat in de horeca werkt rookt.
378	Ik werk ik tijdelijk in Frankrijk waar het algehele rookverbod al sinds 1 februari geldt.
73	ik werk in de horeca
74	Ik werk in een hotel en ik weet dat er bij ons nergens meer gerookt mag worden alleen buiten. Weet dit van mijn leidinggevende.
75	ik werk zelf in de horeca
76	ik werk zelf in de horeca dus ik weet er alles vanaf,aan de ene kant vindt ik het goed maar aan de andere kant is het geen goede zet voor alle horeca ondernemers omdat die denk ik minder omzet gaan draaien,daarnaast gaat iedereen buiten staan en zijn peuk
77	ik werk zelf in de horeca dus. ik heb het genoeg gelezen!
78	Ik werk zelf in de horeca een heb het van mijn collegas gehoord, en via het nieuws
79	Ik werk zelf in de horeca en wij hebben inmiddels een rookkamer
80	Ik werk zelf in de horeca, en het heeft in de kranten gestaan op het nieuws
72	Ik wilde nog even melden dat ik het wel jammer vind dat bij ons ook de waterpijpen weg moeten...we zijn een arabische lounge, en verkopen ook nog veel waterpijp...helaas moeten die weg gedaan worden per 1 juli...
80	Ik zou het een erg goed idee vinden om aparte ruimtes te maken zodat niet iedereen buiten hoeft te gaan staan.
81	in de horeca is het vanaf 1 juli verboden te roken Via de media,tv,radio en krant
479	In de krant stond: Doordat de rooklucht verdwijnt kan het zijn dat andere 'luchtjes' beter te ruiken zijn, zoals zweetlucht, oud bier etc. Hier zou de regering gratis wat aan kunnen doen.
219	In de krant stond: Doordat er niet meer gerookt wordt, is er een kans dat er andere 'luchtjes' vrijkomen zoals zweetlucht, oud bier etc. Hier zou, zonder kosten voor de werkgever, wat aan gedaan moeten worden.
403	In de media aandacht geven aan het nieuwe rookbeleid per 1 juli 2008, zodat iedereen (ook gasten) op de hoogte zijn
516	in de media laten weten wat gasten kunnen verwachten als ze toch roken. Wat is de sanctie volgens de overheid? Gaat de Politie boetes uitdelen?
1224	In elk geval geen uitzonderingen maken.
1236	In elk geval geen uitzonderingen maken.
289	Informeel al je medewerkers hoe ze moeten handelen. Zorg voor flyers of rookverbod sticker. Zorg voor verwarmde buiten terrassen voor je gasten.
82	Ingangsdatum was eerst 0101 maar is verschoven en ben door de tv en het werken in de horeca op de hoogte gebracht
536	is erg moeilijk. Misschien buiten laten roken en in de winter onder een warmhoudapparaat
837	ja afschaffen
1117	ja de handhaving, als men nou toch een sigaret opsteekt en je er wat van zegt. en hij wil hem niet uitmaken ,wat je dan moet doen!
88	Ja ik vind het rookverbod in de horeca groote onzin, ik kan goed begrijpen dat gasten in een restaurant daar last van kunnen hebben. Maar in een cafe, disco of bistro vind ik het onzin dat men overgaat op het rookbeleid. Je kunt roken nooit verdrijven u
1206	ja je krijgt volgens mij overlast buiten voor de omwonenden
904	Ja, meer informatie geven ook t.o.v. de gast.
312	jammer dat dit beleid er is weet verder geen oplossing
831	jammer dat er zo,n taboe op het roken komt!!
382	je zou toch best op bepaalde plekken mogen roken
83	journaal, internet
512	k wou dat die hollanders ipv zeuren en zaniken over iets wat ook hun aangaande is,is eens goed ertegen protesteren, kan begrijpen dat je in de eetsector een rookverbod krijg, maarr in de kroeg?alles wat bij mij aan de bar zit rookt???ik ook??hoe zit het
84	krant en tv
85	krant ,tv, e.d.
86	Kranten
68	laat de bedrijven hun personeel informeren over wat te doen met een gast die rookt binnen. en al het bij komende
385	Laat de regering eens ophouden met het betuttelen van de burger en de bedrijven. Laat de Horecabedrijven zelf uitmaken of zij al of niet een rookvrije ruimte hebben.
8	Laat het toch aan de ondernemer om te beslissen of hij/zij wel of geen rookvrije horeca-gelegenheid wenst uit te baten. Zo blijft de keuze bij zowel het personeel als bij de gast. Wil ik een avond rookvrij uit eten? Of maakt het mij niet uit?

463	Landelijk voor flyers en evt stickers te zorgen, zodat het voor iedereen duidelijk is en je het straks niet honderd keer hoeft uit te leggen. Misschien ook voorlichting bij sigaretten verkoop punten. Zodat rokers het weten.
166	Landelijke camagne.
87	Lang geleden al op de hoogte gebracht, door de media, werkgever, coleega's etc.
88	media
89	media
90	media
91	media
92	media, mond-tot-mond
93	media, TV kranten e.d. Horeca Nederland
133	Meer duidelijkheid creëren. En de rokers moeten er ook meer van op de hoogte raken.
56	meer informatie geven, misschien voldertjes uitbrengen
90	meer informatie verstrekken over het hoe en wat. wat is de maximale straf voor iemand die blijft roken? hoe benader je de roker enz.
94	mij is bekend dat men niet meer mag roken in de horeca alleen op de daarvoor aangewezen plaatsen. via de media is mij dit bekend geworden.
95	Mijn baas
96	Mijn huidige werk, kranten en tv.
97	Mijn ouders hebben een eigen café en ik heb de folders die aangeleverd werden daarover gelezen. Vanaf 1 juli gaat het rookverbod in. Er mogen wel aparte rokersruimtes komen, maar daar mag dan geen drank geserveerd worden door het personeel, omdat die rech
1330	Misschien is het handig om de regel wat soepeler te laten zijn, want volgens mij is het zeer storend als straks iedereen op straat gaat staan roken, waar ook mensen lopen die niet tegen sigaretten rook kunnen. Al er gewoon bediend kan worden in de aparte
1270	Misschien een gratis info-pakket voor alle horeca bedrijven in Nederland. Met zowel spullen voor de tent als voor het personeel.
657	nee de overheid heeft duidelijke informatie verstrekt en de branche verenigingen van de horeca hebben hier ook een heel belangrijke rol bij gespeeld
197	nee eigenlijk niet want ik vind het grote onzin dat er niet meer gerookt mag worden. we zullen ons er aan houden omdat iedereen dat doet vind dat we er vrij in gelaten moeten worden en kunnen altijd nog een gedelte rookvrij houden
232	nee geen tips, want ik vind het allemaal onzin dat hele rook verbod.
21	nee hoor
1088	nee ik heb geen tips, ik vind het belagelijk dat het zover moet komen, ik zou zeggen pak de drank maar aan, want daar wordt meer mee kapot gemaakt dan het roken
879	nee ik verwacht geen problemen
122	nee ik vind dat er bij eten niet gerookt mag worden , maar in een bar waar je alleen drinkt vindt ik het niet erg
858	nee ik vind het heel goed dat het roken wordt verboden
160	nee jammer dat je niet meer mag roken
1017	nee op het ogenblik niet
48	nee vind het kromme regel. ik ben geen echte roker maar weet wel dat het nog heel veel problemen overal gaat opleveren nog niet te spreken over omzet verlies!! denk ook dat er meer overlast gaat komen omdat de gasten buiten wel mogen roken en de omgeving
864	nee want ik ben het er niet mee eens mogen we nog zelf beslissen hoe we leven
390	nee want ik ben het er niet mee eens ons is hierover niks gevraagd mogen we nog wat zelf beslissen hoe we leven dacht dat we in een democratie leefde
256	nee want ik ben het er totaal niet mee eens mogen wij nog zelf beslissen hoe we willen leven
251	nee, bij ons wordt het lastig omdat we een coffeeshop zijn...
1288	Nee, eigenlijk niet.
431	nee, geen idee hoe het gaat lopen, dus ook nog geen tips
1037	Nee, maar wel fijn dat het verbod komt
410	nee. verboden is voor iedereen duidelijk
241	nee, alleen ik ben benieuwd of de omzet gelijk zou blijven want in australie hebben ze in de beginperiode van het rookverbod minder omzet gedraaid, maar we blijven positief ondanks dat ik zelf rook.
942	Niemand op mijn werk, incl. mijn baas, wil het rookverbod. Ik denk dat de omzet sterk zal dalen. Buiten roken is ook niet optimaal. Denk aan burengerucht, straatvuil.
1177	Niet doen
718	Niet doen, mensen gaan naar een cafe voor de gezelligheid, daar hoort een glas bier en een sigretje bij. Als één daarvan wordt weggenomen dan is ook de helft van de gezelligheid weg en gaan de mensen dus weer weg.
140	Niet invoeren!!!! het is echt belachelijk. De omzet en daarmee dus de economie in Nederland zal sterk stagneren. Zijn andere landen niet een voorbeeld van hoe slecht de gevolgen zijn voor de Horeca? Ik ben geen roker maar weet wel dat als je niet van rok
1134	niet omdat ik zelf rook maar ik zou er niet aan beginnen om het af te schaffen
7	Niet roken is niet roken. Dat vertel je aan de gast en als die niet wil stoppen dan. Zet je diegene eruit. En als dat niet lukt dan haal je de politie er bij.
243	niet zo vreselijk betuttelen
358	Niet, alleen rookvrije ruimtes voor niet rokers. De rest gewoon laten roken.
98	nieuws
99	nieuws
100	Nieuws
101	nieuwsberichten
102	NOS Nieuws

1098	Nou het in iedergeval doorgeven, wij zijn op een dag binnen gekomen en toen mocht er ineens niet meer gerookt worden. En duidelijke regels opstellen wat te doen als er iemand toch gaat roken.
78	Om eerlijk te zijn vind ik het rookverbod niet zo heel erg leuk. Ik werk in een grand cafe en ik ben het gewoon gewend dat er bier gedronken word en dat daarbij een sigaretje gerookt word. Het is en blijft een cafe. Natuurlijk bij een restaurant kan ik h
740	OOk verbod instellen voor op het terras.
103	op het journaal gehoord
27	Op ons werk(Centerparcs) geen probleem. We hadden in het verleden meer problemen met gasten die in rookvrije ruimtes wilden eten etc. etc. Niet-roken heeft nauwelijks of geen probleem opgeleverd. De meeste mensen zijn het al gewend. Ook vanwege werk waar
104	per 1 juli gaat het rookverbod in. dit betekent dat er niet meer gerookt mag worden in alle openbare ruimtes.
581	per direct invoeren op die datum, en er streng op naleven.
38	Per plaats/stad een aantal 'rookcafés, -restaurants gedogen, keuze aan de klant/ondernemer overlaten.
210	Positief reageren op het rookverbod vooral naar de gasten toe.
1046	posters ophangen, informatie spreiden
476	posters voor bekendmaking
190	rook voor dat je naar binnen gaat om wat te drinken of te eten.
971	rookpauzes moeten worden opgenomen in een contract, net als gewone lunchpauzes, dat is bij ons nvt
1307	rookruimtes invoeren (desnoods buiten-overdekt)
1035	Rookverbod weer van de baan doen!
366	schaf die onzin af , het maakt de hele horeca kapot
1231	schrappen dat initiatief! het is een doodoener voor de horeca zoals wij deze nu kennen. ik voorspel algehele horeca boycotts!
146	Sinds het rookverbod per 01-01-08 op Schiphol is er een behoorlijk omzet verlies. Roken is in mijn ogen minder schadelijk, dan het serveren op een koud terras in weer en wind.
347	snel duidelijkheid
206	Soepelere regels voor medewerkers in de horeca. (ofwel ook horecagelegenheden waar juist WEL gerookt mag worden)
1080	stoppen met roken,dan heeft er niemand last van regelingen en is beter voor je gezondheid
356	stoppen met sigareten verkoop
401	Streng Handhaving//,Er moet meer informatie na de vestiging(en),Dus personeel worden doorgegeven. Duidelijkheid dus.
771	Stuur iedere werknemer of werkgever een informatieve poster en/of brief waarin een hoop informatie staat omtrent het rookverbod dat per 1 juli 2008 ingaat. Dit zorgt ervoor dat er veel minder onduidelijkheden zijn en dat problemen kunnen worden voorkomen.
282	Suggestie? Uitzonderingsregel voor de coffeeshop; wij zijn rookgelegenheden, 't personeel kiest ervoor om in deze branche te werken. Regelgeving dwingt de consument tot illegaliteit door ze te verplichten de softdugs te vervoeren van punt a naar b. Tran
1226	Televisie en radio reclame, reclame in tijdschriften dagbladen en andere kranten
499	terrasvergunningen lopen tot het einde van de zomer, dit zou een jaarvergunning moeten zijn zodat gasten buiten kunnen blijven roken zonder overlast te veroorzaken
926	terug draaien? niet uitvoeren.
83	Tip: Evaluatie moment invoeren als Horeca bond.
105	tv
231	tv spots 2 weken voor 1 juli 2008 invoeren
106	Van horen zeggen. Via mijn werkgever en andere (ex)-collega's.
107	van mijn baas. dat het zwaar klote is.
425	van te voren al mededelen dat ze vanaf 1 Juli niet meer binnen mogen roken.
1271	vanaf het begin rigoreus zijn
460	Vanuit mijn visie is het rookverbod hetzelfde als ons blowverbod momenteel; het mag niet; alleen buiten. Dit lijkt me niet zo moeilijk. Een sticker voor op de deur of poster zou misschien een idee zijn. De media heeft al voldoende geïnformeerd.
815	Vergeet de asbakken neit van de tafel te halen.
788	vergoedingen voor aanshaf rook ruimte
108	via de media
109	via de media
110	Via de media middels geschreven pers , t.v. en radio
396	Via de overheid tv spotjes uitzenden, zodat het algemeen bekend is. Zo kunnen er ook geen misverstanden ontstaan.
111	via het journaal , de krant, horeca-vakbladen en collega's.
112	Via het nieuws
113	via het nieuws, en op school
114	via leidinggevende
116	via mijn collega.
115	Via mijn Collega's en het staat in de Horeca bladen
117	via vakbond en krant
118	vind het belachelijk de rokers worden over al buitengesloten roken in cafe restaurant moet blijven anders zullen er echt koppe gaan rollen in nederland de kleine zaaken kunnen het niet hebben..
770	Vind het een goed initiatief dat er in restaurants e.d. niet meer gerookt mag worden maar vind het voor het uitgaansleven (grotere discotheken e.d.) overdreven, vind dat dit niet veranderd moet blijven mits goede luchtzuivering aanwezig.
556	voor het personeel officiële waarschuwing
360	Voor mij hoeft het niet ,maar ja wet is wet he.
119	voor mijn studie heb ik een stuk geschreven over het rookverbod en daarnaast is het toch veelal onderwerp van gesprek en discussie
812	Voorlichtingscampagne van Postbus51.

Onderzoeksrapport R-2415 | Horeca rookvrij

120	vrienden, kennisen, collega's
121	Was al een hele tijd bekend, zowel via media als wel het bedrijf
354	we hebben kleine zaak dus apart rookgedeelte kan niet. denk wel dat het fijn is als die mogelijkheid er zou zijn
122	weet dat per 1 juli een rookverbod geldt, om de horecamedewerkers een rookvrije werkruimte te geven, weet het van het nieuws, weet dat er wel aparte rook ruimte mag zijn maar dat daar dan niet bediend mag worden
123	Werk zelf in de horeca
124	werk zelf in de horeca dus dat is alverteld op mijn werk
125	werkgever
126	Werkgever
127	Werkgever
128	werkgever en horeca bladen
126	Werkgever moet werknemers informeren over rookverbod.
129	werknemers in rookvrije ruimte (tv.nieuws,krant)
702	wetgeving voor diegene die wel roken, zodat de roker niet buiten op straat moet gaan roken
1004	wij hebben aparte rookruimte zou elk restaurant cafe en openbare gelegenheid moeten hebben ik ga niet meer uit eten als ik niet ergens een sigaretje kan roken het word steeds gekker in de wereld.er was ook al sprake dat je niet meer in de auto zou mogen
130	zelf werkzaam in de horeca
480	Zolang er nergens uitzonderringen worden toegestaan moet het geen probleem opleveren de horeca rookvrij te maken.
132	zolang ze buiten roken is het geen probleem.
669	zorg dat je geen asbakken in huis hebt
380	zorg ervoor dat er wel een rookplek blijft voor de gasten en het personeel. houdt de sfeer goed
1170	Zorgen dat er ook vanuit de arbo op gecontroleerd wordt dat regels worden nageleefd. Duidelijkheid creëren waar wel en waar niet gerookt mag worden, maar ook rokers de mogelijkheid bieden dat ze kunnen roken. Bijvoorbeeld wat ik in Finland zag, speciale
250	zou het niet weten, het gaat toch gebeuren

Antwoorden zijn onbewerkt, dus zoals de respondenten ze hebben gegeven

Bijlage III. Literatuur en software

Literatuur

Onderstaand een weergave van de gehanteerde literatuur en bronnen voor dit onderzoek.

Titel	Bron/door	Datum
Het Rookverbod: wat deden wij en wat doen wij?	Koninklijke Horeca Nederland	26 februari 2008
Rookvrij per 1 juli 2008: de regels	Koninklijke Horeca Nederland	26 februari 2008
Tabaksrook in de werkomgeving	Drs. T.M.C.E. Zeegers	20055/29/08
Resultaten van het PARA-meter onderzoek onder werkgevers		
De Tabakswet	Cyrille Koolhaas	December 2003
Onderzoek naar hinder en schadelijkheid van passief roken, houding t.a.v. en steun voor rookverboden		
Een rookverbod in de Nederlandse horeca	Marlon Spreen en Esther Mot	
Een kosten-batenanalyse		

Software

De analyses zijn uitgevoerd met behulp van SPSS versie (14-01-2007) 15.0.1 voor Windows.